

sacro Altari collocabant. Præficus mulieres induxerant Æthnici ad canendas lamentationes. Id damnaverunt Christiani Antistites, docentes, non lugendum esse de obitu Christianorum, sed potius lætandum, propterea quod considerent maximè, eos ad Deum convolvavisse; ac propterea psalmodum, & hymnorum cantum in funeribus receperunt, can. 28. caus. 13. quæst. 2., tùm verò facilè induci cœperunt Sacerdotes, ut ipsis psalmos, hymnosque concinerent, præsertim autem quum eodem tempore pro defunctis sacrificium in Altari offerrent, can. 19., & sequentibus caus. 13. quæst. 2., minoribus aliis officiis sepulturæ causa peragendis relictis pietati & religioni aut laicorum quorundam, aut etiam minorum Clericorum, quibus propterea certas in eis causis leges fuisse dictas, nos docent veterum canonum monumenta, can. 40. de const. dist. 1. Exinde facile percipitur, quare tandem aliquando ad Parochorum officium spectare cœperint multa ex iis, quæ ad funera pertinent. Erat cum psalmodum, hymnorumque sacrorum cantu tumulandum cadaver, erat sacrificium pro defuncto offerendum, adjiciebantur his piæ preces, in quibus omnibus sacerdotale officium intercedebat; constitutis autem Parochiis, & Sacerdote ibidem sub nomine Parochi designato, ab Episcopis mandatum est, ut idem Parochus eam præcipuam suscipere curam. Quando verò, ut sæpè dicendum fuit in capitibus præcedentibus, ex usu demonstratur, quid ad officium verè Parochiale pertineat, ex Ecclesiarum moribus ad Parochum privativè pertinet funus ducere juxta Ritualium formam, etiam si defuncti cadaver sit extra Parochialem Ecclesiam tumulandum. Præcipua autem ratio in ducendo funere observanda est, ut Parochus deferendo cadaveri aquæ adpersione benedicat, & cum psalmis associet, dicto can. 28. caus. 13. quæst. 2., & cùm in Parochiali Ecclesia sit tumulandum, supremis Ecclesiæ officiis prosequatur; cùm verò in alia

Ecclesia præsertim exempta tumulandum sit, illud in ingressu Ecclesiæ dimittat, cui suprema officia celebranda erunt ab ejusdem Ecclesiæ Rectore Sacerdote, cum ista non propriè, & omninò Parochialia haberi obtinuerit. Nomine Parochi hac in re is intelligitur, qui jus habet ordinarium, seclusa electione singulari, sepultura donandi, uti mox dicendum erit.

Quod si ex eo, quod religiosa res esset præesse funeri, & funus ducere, id ad jura Parochorum referri decorum fuit, eadem de causa ex eo, quod loca, in quibus cadavera tumularentur, religiosa semper habita fuerint, l. 6. §. 4. ff. de divis. rer., obtinuit, ut hoc inter jura Parochialium Ecclesiarum recenseretur. Jam olim apud Gentes cautum erat, ne cadavera in urbibus sepelirentur, uti perspicuè demonstratur ex vulgari fragmento legum duodecim tabularum ita concepto: *Hominem mortuum in urbe ne sepelito, neve urito.* Et Imperator Hadrianus rescripto suo pœnam statuerat quadraginta aureorum in eos, qui in Civitate sepelirent; eo adjecto, ut cadaver tumulatum aliò transferretur, l. 3. §. 5. ff. de sepulchro violato, quod deinde confirmaverunt Diocletianus, & Maximianus in l. 12. cod. de relig. & sumpt. fun. Id postulabat urbium politia; vel enim ante tumulationem ex veterum more cadavera cremabantur; tùm verò maximè verendum erat, ne noxiis incendiis daretur occasio, præsertim quod à locupletibus heredibus identidem strui solebant ad honorem defuncti ingentes piræ ac rogi: Vel sine crematione tumulandum erat cadaver; tùm verò consulendum erat, ne ob fœtorem aër urbium corrumpere. Erat hæc Gentium disciplina, quam paulisper immutare primis sæculis cœpit Ecclesia. Etenim Ecclesiastici Antistites cœperunt in Ecclesiis tumulare Sanctorum Martyrum cadavera, aut eorundem reliquias undique piorum fidelium sollicitudine conquistatas, quas si fortè in urbes publicè adportare non possent, Ecclesiolas in agris erigebant, in

in quibus cadavera, aut reliquæ conderentur, atque ex Ecclesiæ appellabantur *Ecclesia martyrii*, de quibus mentio in Concilio Chalcedonensi, can. 1. dist. 70. cujus etiam generis fuisse puto Ecclesiam illam in honorem S. Viti constructam, de qua mentio fit in can. 26. caus. 16. quæst. 7. Conditis in Ecclesia etiam Civitatis reliquiis Martyrum, condi etiam cœperunt reliquæ virorum defunctorum, qui cum illustri sanctimoniam præclara fama decessissent; ac deinde fideles prope easdem reliquias sua cadavera condi adamarunt, vel in Ecclesiis Martyrii extra urbem sitis, quò expectat canon 7. dist. 1. de consecrat., vel in Ecclesiis aut Cathedralibus, aut Parochialibus, non quidem in intima Ecclesiæ parte, sed aut in exedris templorum, aut in atriis, aut in porticibus, quorum ambitu templa continebantur; atque ubi atria non essent, aut porticus, cœperunt certa loca Ecclesiis propè cohærentia designari, quæ cœmeteria dicta sunt, in quibus Episcoporum auctoritate benedictis tumulata cadavera habebantur, ac si in porticibus, vel atriis, vel Ecclesiis quiescerent, can. 15. caus. 13. quæst. 2. Non erat prisca ætate permissum fidelibus viventibus sedere in Ecclesia; erat enim locus sacer ad id destinatus, ut ibidem fideles vel prostrati, vel surgentes orarent. Tantùm sedere licebat in exedris, atriis, ac porticibus. Aliàs autem cùm defunctorum corpora quiescere dicerentur, visum fuit indecorum, eadem in intimam Ecclesiæ partem traduci. Paulatim factum est, ut, quando clericis adsignari in interiore Ecclesia sedes cœperunt, item laicis benè de Ecclesia meritis, præsertim fundatoribus, aut patronis Ecclesiarum, unde etiam hodie inter jura Patronalia recensemus honorem sedis; eisdem clericis, laicisque benemeritis, fundatoribus, ac patronis loca adsignata sunt in interiore Ecclesia tumulandis eorundem cadaveribus destinata, unde etiam hodie inter jura Patronalia recensemus jus sepulturæ. Exemplo istorum alii laici be-

neficia sua in Ecclesiam collata prætexentes in ipsas ædes sacras, sedes, seu scamna patientibus Episcopis transtulerunt, & similiter in sacris ædibus sepeliri adamarunt; unde tandem in generalem disciplinam abiit, ut quo quisque vivens sedere in Ecclesia jure posset, eodem in Ecclesia sepeliretur. En originem, & fundamenta recentis inductæ disciplinæ, quæ denique postulavit, ut unusquisque fidelis, dummodò nullo canonum impedimento detineretur, seu in pace Ecclesiæ obivisset, non nisi in loco sacro tumularetur, cap. 3. de sepulturis; mansit tamen adhuc hodie vestigium veteris disciplinæ, quo fit, ut cadavera quidem in Ecclesia, non tamen infra altaria tumulentur. Duplex erat ratio, qua fideles universi optabant, ut sepelirentur in Ecclesiis, & prope reliquias, aut cadavera Sanctorum. Primum enim sibi facile persuadebant, juvari se validiùs posse patrocinio Sanctorum illorum ad quorum cadavera, vel reliquias propè jacebant; deinde quoniam in Ecclesiis fiebant quotidianæ fidelium preces, sibi etiam facile persuadebant, juvari se validiùs posse precibus eorundem fidelium eò convenientium. Hinc fiebat, ut unusquisque magis optaret sepulturam in loco sacro, in quo præter custodiam sacrarum reliquiarum fiebant quotidianæ fidelium orationes, quam in loco sacro, ubi tantùm conditæ erant Sanctorum reliquæ, seu in Ecclesiis Martyriorum; tunc enim duplex ipsis suffragium utile videbatur, unum ex patrocinio Sanctorum, alterum ex precibus convenientium Christianorum. En causam, quare primùm fideles optarent, in Ecclesia Cathedrali se sepeliri, deinde, in Ecclesiis Parochialibus; ibidem enim Episcopus cum clero suo, aut Parochus cum clericis sibi administrantibus quotidianas preces habebat in conventu totius populi; atque ex hoc communi omnium voto factum est, ut cùm quis moreretur, præsumeretur sibi sepulturam elegisse in Cathedrali, vel Parochiali Ecclesia,

can. 3. 6. & 7. caus. 13. quæst. 2., satisque fuit, ut nonnulli in iis Ecclesiis tumularentur, ut eorumdem filii, ac descendentes ibidem quoque sepelirentur, propterea quod vetus erat religio insita in animis universorum, unumquemque in sepulchris majorum velle jacere, can. 2. 3. caus. 13. quæst. 2. Interea dubium videbatur, ubi nulla defuncti electio præcessisset, num is in Cathedrali, num in Parochiali esset Ecclesia tumulandus. Cautum olim fuisse legimus, ut ubi temporum vel locorum facultas tulisset, potior ratio Cathedralis Ecclesiæ haberetur, can. 6. caus. 13. quæst. 2. Id tamen tunc vigeat, quando decimæ, ac oblationes à fidelibus universis in diocesi constitutis, in Cathedrali Ecclesia conferebantur; at postquam magis firmata fuerunt jura Parochorum, & Parochialium Ecclesiarum, potior habita fuit Ecclesiæ Parochialis ratio; & statim ac fideles jure ordinario in Parochiis Sacramenta susceperunt, Parochialibusque Ecclesiis decimæ oblationesque cesserunt, cœperunt quoque in Parochiali Ecclesia, seclusa singulari electione, tumulari. In his temporum adjunctis cœperunt erigi Ecclesiæ in Monasteriis, vel in Collegiis Clericorum in communi viventium. Tum verò Monachi iidem, aut Clerici, cum suas Ecclesias Sanctorum reliquiis decorarent, & quotidianas ibidem ad Deum funderent orationes, occasionem dederunt piis fidelibus, ut identidem in iis sepulturas eligerent; & quidem facilius tunc, cum in Parochialibus Ecclesiis in quibus unus tantum Sacerdos erat, aut perpauci, vix quotidiana sacra officia in universum peragi potuerunt. Hinc controversiæ emerserunt inter Parochos, & Monachorum, Clericorumve Collegia; obtinuit autem, ut etiam apud Monasteria, seu Monasteriorum Ecclesias eligi sepulturas liceret, can. 31. caus. 16. quæst. 1., abrogata disciplina canonis 1. eadem causa, & quæstione. Adeo pervaserat fidelium universorum animos persuasio de eligenda sepultura in iis Eccle-

siis, in quibus quotidianæ funderentur ad Deum orationes, ut aliquando dubitaretur an esset admittenda electio in Ecclesiis illis non Parochialibus, in quibus assidua non esset populi, ac præsertim Clericorum oratio, cap. 3. & 10. de sepulturis, ac definivit Bonifacius VIII., eam electionem esse admittendam, cap. 2. §. *Si quis de sepulturis* in 6. Nunc facile intelliguntur verba illa Bonifacii VIII. *in loco minus religioso*, non enim ajebat ipse, extra locum religiosum sepulturam eligi posse, sed tantum in loco religioso, sive maximè religiosus esset, in quo quotidianæ preces fierent, sive *minus* religiosus, id est Deo quidem sacer, sed quotidianis precibus minimè frequens; intelliguntur præterea illa verba: *licet jura super hoc videantur esse diversa*, quæ referuntur ad memoratas veterum dubitationes. Adhuc tamen in hac re hodie observatur, ut distinguantur Ecclesiæ, seu Oratoria, quæ in sui institutione jus sepulchri excavandi habuerunt, ab iis, quæ eo jure carent; etenim in prioribus libere quidem licet sepulturam eligere, & quidem faciendam in tumulis ad id destinatis, non in posterioribus; imò ne in prioribus quidem extra tumulos ad id destinatos, nisi ecclesiastici Superioris consensus accesserit. Itaque hodie hoc jure utimur, ut regulariter unusquisque in Ecclesia Parochiali tumuletur, aut in aliis Ecclesiis, in quibus tamen sepultura vel expressè vel tacitè electa fuerit.

Utque in primis generalem disciplinam expendam, juxta quam, seclusa electione, quis est in Parochiali Ecclesia tumulandus, cap. 3. de sepultur. in 6., Clement. 2. eod. tit., dico, nomine Ecclesiæ Parochialis eam Ecclesiam intelligi, in qua quis Sacramenta, dum viveret, suscipiebat; illa inquam Sacramenta, in quibus administrandis Parochiale jus exercetur; unde colligitur, domicilium potius, quam originem attendendam esse; adeo ut qui duplex domicilium diversis anni temporibus contraxerit, is in ea Eccle-

lesia tumuletur, in cujus finibus mortuus fuerit; imò etsi tantum ex accidenti extra Parochiæ fines quis moriatur si commodè nequeat ad Parochialem Ecclesiam transferri, in ea Ecclesia, in cujus finibus decesserit, sepeliatur, dicto cap. 3. de sepultur. in 6. Colligitur præterea, eum, qui in finibus quidem certæ Parochiæ degit, singulari tamen jure alium habet Sacerdotem constitutum, à quo Parochiali ferè jure Sacramenta suscipiat in aliqua Ecclesia à Parochiali distincta, non in Parochiali, sed in altera Ecclesia sepeliendum esse. Hujusmodi sunt Episcopus, & Canonici Cathedralis Ecclesiæ, quorum respectu, etsi degant extra Cathedralis Ecclesiæ fines, Cathedralis Ecclesia habetur pro Parochiali. Hujusmodi quoque sunt Canonici Collegiatarum Ecclesiarum, & beneficiarii titulo perpetuo aliis Ecclesiis adscripti, & in eisdem Ecclesiis residentes; atque inservientes, & Sacramenta illa, quorum collatio inter jura Parochialia recensetur, percipientes; sunt enim isti in Ecclesia beneficii tumulandi. Hujusmodi sunt Sanctimonialis, & Monachi, etiam si Novitii adhuc sint, & quicumque sub obedientia Prælati Regularis intra claustra degunt, & Sacramenta à Parochis petere non tenentur. Non tamen id ipsum dicendum est de confratribus laicorum Sodalitiorum, qui jure ordinario, seu seclusa electione, minimè sepeliuntur in Ecclesia Sodalitii, etiam si jure sepulchri eadem Ecclesia gaudeat; cum diversa sint ista, habere jus sepulchri excavandi, & habere jus ordinarium sepeliendi.

Paucis explicavi generalem disciplinam; expendam modò, quid juris obtineat, ubi quis voluntate sua ab eadem generali disciplina recesserit, sive extra Parochialem Ecclesiam sibi sepulturam elegerit. Parendum sanè erit in hac parte voluntati defuncti, dummodò locus religiosus sit, & talis, in quo juxta regulas superius traditas sepulturæ electio fieri potest. Duplex autem est sepulturæ electio, alia tacita, alia expressa. Tacita

est, quoties nihil de loco sepulturæ à defuncto dictum olim specialiter fuit, sed locus quidam est à defuncti majoribus pro se, & descendantibus designatus, quod vulgò appellatur sepulchrum majorum, seu familiare. Etenim unusquisque præsumitur, velle se apud majorum cadavera tumulari, ubi majores id voluntate sua declaraverint, can. 2. caus. 13. quæst. 2., cap. 1. & 3. de sepultur.; non sanè quòd sufficiat, majores aliquo in loco tumulatos esse, sed requiritur, ut majores locum illum pro se, & suis designaverint; quia solum Parentum factum sine ea declaratione voluntatis præsumptionem, quandam induceret in descendantibus, sed hæc ipsa præsumptio faciliè elideretur alia præsumptione, qua quis creditur tumulari se velle in ea Ecclesia, in qua Sacramenta perciperet; atque hæc secunda præsumptio non cessat, nisi alia concurrant graviore conjecturæ, qualis est declaratio paternæ voluntatis factò conjuncta. Itaque illud dicitur majorum, sive familiare sepulchrum, vel quod jamdudum ascendentes, vel etiam quod primum Pater designaverit, dummodò in prima specie majores, præsertim designantes, sepulti ibidem fuerint, & in secunda specie Pater designans ibidem fuerit depositus, argumento dicti canonis 2. caus. 13. quæst. 2. Uxorem quidem binubam in conspectu duplicis sepulchri familiaris, id est & primi & secundi mariti, sepeliendam esse in sepulchro secundi, ubi specialis non obstat, & expressa ejusdem voluntas, definitum apertissimè deprehendimus, cap. 3. §. ult. de sepultur. in 6. Sed utrobi mulier nupta duplex habens jus familiaris sepulchri, quorum alterum paternum sit, alterum mariti, sepelienda sit, expressè definitum non invenio. Verùm ex citato cap. 3. juvat argumentum ducere, & concludere, in sepulchro mariti tumulandam esse. Equè mulier nupta dicitur esse in familia Patris, atque in familia mariti, l. 195. §. ult., & l. 196. ff. de verbor. signific., eamque ob rem ubi agitur de paternis, aut ma-

ritalibus juribus ac privilegiis, quæ cumulari facile possint, uxorem utrisque gaudere recipitur. At in jure sepulchri, quod individuum est, & ubi unum competat, alterum cessare necesse est, id vigere non potest; proindeque inquirendum, utra prævaleat familia, patrisue, an mariti. Verùm enim verò mulier nupta præterquamquod in familia mariti est, mariti præterea honorem servat, & domicilium retinet, quod utrumque respectu paternæ familiæ verum non est. Ergo juxta sententiam dicti capituli 3. in fine de sepultur. in 6. uxor erit potius in sepulchro mariti, insuper habito paterno, tumulanda. Adde his canonem 2. & 3. caus. 13. quæst. 2. Nec quisquam in contrarium opponat capitulum 7. de sepultur., ubi traditur, uxorem in hac re à lege viri esse solutam. Etenim hæc ratio eò tantummodò spectat, ut concedatur uxori libera sepulchri eligendi facultas, quin maritus ad certum eligendum sepulturæ locum eam possit adigere. Secus enim dicendum esset, ne consistere quidem Bonifacii VIII. definitionem, dum in dicto cap. 3. certam haberi voluit maritalis sepulchri rationem. Expressa sepulturæ electio definitur actus ultimæ voluntatis minus solemnis. Quod minus solemnem dico, remissam intelligo in hac re juris publici formam, quæ in cæteris ultimarum voluntatum speciebus desideratur. Hinc est, quod nec numerus testium, nec scriptura jure ordinario & communi requiratur, nisi in certis Provinciis quicquam singulare constitutum adpareat, non solemnitatis, sed probationis causa, cum passim receptum sit, sufficere, ut de ultima ea voluntate constet. Eadem ratione non solum definiendum fuit, ut uxor, licet subiecta potestati viri, quæ maritalis potestas ultimis condendis elogiis minimè obest, sed etiam ut filius, vel filiafamilias, licet subiecti patriæ potestati valeant pro se sepulturam eligere, quamquam aliàs suprema elogia condere nequeant, cap. 7. de sepultur., cap. 4.

eod. tit. in 6., non enim patria potestas in hac parte observatur: cujus rei argumento est etiam, quòd facultas jure publico patri data pupillariter substituendi liberis in potestate constitutis minimè suffragetur patri sepulturam pro filio impubere electuro, nisi id singularis alicujus loci consuetudo moribus comprobata induxerit, dicto cap. 4. de sepultur. in 6., eove minus suffragetur patri, vel matri facultas substituendi quasi pupillariter filiis amentibus aut furiosis, electuris pro eisdem sepulturam. Quod autem dico, esse electionem actum ultimæ voluntatis, intelligo, primò ab alio faciendam non esse, nisi ab eo, qui declarare voluntatem suam vel facto, vel lege possit. Lege voluntate carere dicuntur Monachi, & impuberes etiam proximi pubertati, quibus propterea sepulturæ electio non permittitur, cap. 4. & ult. de sepultur. in 6. Facto voluntatem declarare nequeunt, qui consentire natura non possunt, uti sunt amentes, furiosi, & impuberes septennio minores. Secundò intelligo, electionem sepulturæ liberam omninò esse debere, nec aliquem posse induci ad vovendum, jurandum, vel aliàs promittendum, ut certa in Ecclesia sepulturam eligat, contra inducentes indicta gravissima excommunicationis pœna in specie Clementinæ 3. de pœnis, juncto cap. 7. de pactis, & cap. 1. de sepult. in 6. Tertiò intelligo, liberum esse ei, qui semel sepulturam in certo loco eligit, voluntatem mutare, & in alio loco eligere, ita postulante natura ultimarum voluntatum, dicto cap. 1. de sepulturis in 6.

Jam verò generalia quædam subjiciamus de jure Parochorum respectu oblationum, quæ vel à defuncto factæ fuerunt, vel à defuncti heredibus fiunt. Certum in primis est, nullas iniri pactiones posse à Clericis pro sepultura. Si enim vel apud Æthnicos pœna violatæ religionis tenebatur, sive pœna sacrilegii, qui res religiosas vendidisset, l. 1. cod. de sepulchro violato; potiore jure id locum

in-

inveniet apud Viros Ecclesiasticos, quando apud ipsos sepulchra non religiosorum tantum, sed & sacrorum jure haberi cœperunt. Sacri canones decreverunt, hujus generis conventiones, & simoniacas esse, & simoniæ pœnis subjacere, cap. 8. 9. 41. de simonia, & cap. 14. de sepultur. Cæterum non inde improbandæ erunt fidelium liberalitates, quæ piè ac religiosè sponte in Ecclesias conferuntur; neque legitimæ consuetudines, quibus ferè ubique receptum est, ut certæ occasione funeris, fiant præstationes gratia Parochorum, aliorumve Ecclesiæ administrorum, cap. 2. & 3. de sepultur., cap. 42. de simonia, cedunt enim istæ obventiones in locum alimentorum, quæ sacris ministris jure etiam divino debentur. Illud commune est universis Ecclesiis, ut si à morientibus quodcumque occasione funeris relinquatur, ipsis acquiratur. Sed in ipso etiam jure communi duo præcipua gratia Episcopali, & parochiali Ecclesiarum, sive gratia Episcoporum, & Parochorum constituta sunt, quæ appellantur, vel quarta Episcopalis, vel quarta Parochialis, in quorum jurium conspectu fit, ut quoties oblationes fiant unà cum funere in Ecclesia Cathedrali pœnès Episcopum, quidquid Episcopo oblatum est, totum Episcopo acquiratur; quoties fiant oblationes unà cum funere in Ecclesia Parochiali, non totum Parocho cedat, sed habenda sit ratio quartæ Episcopo debitæ; quoties denique fiant oblationes unà cum funere in Ecclesiis minoribus extra Parochialem, non totum Ecclesiis eisdem minoribus cedat, sed habenda sit ratio & quartæ Episcopalis, & quartæ Parochialis. De utraque quarta, seu Episcopali, seu Parochiali aliter disseruerunt veteres, aut etiam ex recentioribus illi, qui veterum traditionibus adhæserunt, aliter sequioris ætatis Interpretes, qui præsertim studuerunt, ut juris civilis Romani definitiones rebus ecclesiasticis, quicumque tandem esse modus, sine discrimine accommodarent. Germana interpretatio

canonum, quibus quarta Episcopalis adstruitur, illa nimirum quarta, quæ modò appellatur *quarta mortuorum*, modò *propria Episcopi portio* in cap. 16. de offic. jud. ordin., in cap. 4. de præscription., in cap. 14. & 15. de testament.; hæc est: Videlicet apud veteres obtinebat, ut ex ecclesiasticis redditibus, ut plurimum ex oblationibus fidelium redactis, quatuor fierent portiones, quarum una Episcopo, altera Clericis, tertia fabricis templorum, quarta peregrinis, & pauperibus cederet. Atque his regulis administrabant peculia universa Ecclesiarum Episcopi, vel Episcoporum mandato Diaconi, aut Economi, quando in communi possidebantur peculia ecclesiastica, & ex Episcoporum distributione partitionem accipiebant. Successu temporum factum est, ut singulis Ecclesiarum ministris, ac præsertim Parochis administranda relinquenter bona Ecclesiarum, sive quæ ex prædiis redigebantur, sive quæ ex oblationibus fidelium percipiebantur. In his adjunctis, officium Parochorum, & eorum, qui in inferioribus Ecclesiis merebant, & bona administrabant Ecclesiarum, erat ut portionem sibi debitam manu sua caperent, vindicarent, suis usibus applicarent; item caperent ipsi alteram partem, in fabricas, & sacrarum ædium restorationes impendendam; tertio partirentur etiam ipsi inter Clericos adjuutores suos aliam partem. Sed quæ supererat portio Episcopalis, integra Episcopo remanebat, quam propterea debuerunt ad Episcopum mittere. En germanam quartæ Episcopalis originem, & formam, in qua nimirum servandum erat vestigium veteris disciplinæ, quo primùm fieret, ut certus honos Episcopo olim jurium Ecclesiæ universorum administratori reservaretur; deinde ut nulla fraus admitteretur adversus jura Episcoporum, qui & suam partem ex obventionibus ecclesiasticis in tota diocesi vindicabant. Plura ex his consecraria deducuntur. Primum est, neminem exinde mirari oportere, si in sacris cano-

ni-